

РАДИОНИЦА У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА „ИСТРАЖИВАЊЕ И ОЧУВАЊЕ ВИНОГРАДАРСКЕ СЛАВЕ (СВ. ТРИФУН, СВ.ТРИВУН)” У МУЗЕЈУ КРАЈИНЕ У НЕГОТИНУ, 5. ОКТОБАР 2019. ГОДИНЕ

У оквиру пројекта „Истраживање и очување виноградарске славе (Св. Трифун, Св.Тривун)”¹ организована је радионица у Музеју Крајине у Неготину, у суботу, 5. октобра 2019. године. Радионицу посвећену очувању виноградарске славе Св. Трифун као елемента нематеријалног културног наслеђа (НКН) водили су стручњаци из институција културе који су активно укључени у заштиту те врсте наслеђа. Ова радионица окупила је чланове локалне заједнице који се баве виноградарством, туризмом и просветном делатношћу, с циљем ближег упознавања са значајем очувања нематеријалног културног наслеђа, као и улогом локалне заједнице у његовом препознавању и заштити.

У првом делу радионице др Милош Матић и др Марко Стојановић из Етнографског музеја у Београду ближе су упознали заинтересоване чланове локалне заједнице с одређењем појма нематеријалног културног наслеђа – онако како је дефинисано Унесковом конвенцијом (2003),² те с улогама носилаца, стручњака и институција културе у очувању тог *живог* људског наслеђа. Затим је мср Наташа Младеновић Рибих, представник Центра за нематеријално културно наслеђе Србије, говорила о процедури уписа еле-

¹ Пројекат „Истраживање и очување виноградарске славе (Св. Трифун, Св.Тривун)” реализује се уз подршку Министарства културе и информисања Републике Србије, а његов је носилац Музеј Крајине у Неготину. Овим пројектом планирано је да се, у сарадњи с регионалним координаторима за нематеријално културно наслеђе и стручњацима из институција културе, спроведе теренско истраживање с циљем утврђивања присутности виноградарске славе на територији Републике Србије, нарочито у областима с развијеном виноградарском традицијом, као што су Тимочка Крајина, Жупа, Фрушка гора, Сремски Карловци, Смедерево, Вршац, Топола и Оплепац. Поред идентификовања елемената обичајне праксе и њених носилаца, анализом прикупљених података би се установиле локалне варијанте прослављања Св. Трифуна као заштитника виноградарског наслеђа, те мапирале активности у вези с очувањем овог *живог* наслеђа. Крајњи циљ овог пројекта је израда номинационог досијеа за упис виноградарске славе у Национални регистар нематеријалног културног наслеђа Србије. Више о пројекту видети на: https://www.facebook.com/pg/%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%98-%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%98%D0%B8%D0%BD%D0%B5-462611267143627/photos/?tab=album&album_id=3142881282449932.

² Унескова Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа усвојена је 2003. године, а ратификована је у Народној скупштини Републике Србије у мају 2010. године. Текст Конвенције доступан је на: <http://www.nkns.rs/sites/default/files/documents/konvencija.pdf>.

мената у Национални регистар нематеријалног културног наслеђа и потребној документацији која је саставни део номинационих досијеа.³ Уследило је излагање регионалног координатора за нематеријално културно наслеђе за источну Србију Сузана Антић из Народног музеја Зајечар и Емиле Петровић из Музеја Крајине, које су представиле досадашња теренска истраживања и рад на номинационом досијеу виноградарске славе (Св. Трифун, Св.Тривун), која ће бити предложена за упис у Национални регистар НКН Србије. Такође, приказан је кратки филм посвећен берби грожђа у Неготинској Крајини, као и филм посвећен виноградарској слави.

Уследио је разговор током којег су чланови локалне заједнице изнели своје мишљење о различитим аспектима виноградарске обичајне праксе. Виноградари су говорили о процесу производње вина, сарадњи с локалном самоуправом, али и потреби да се што више младих укључи не само у прославу виноградарске славе, већ и у сâм посао производње вина. Представници Туристичке организације Општине Неготин говорили су о пратећим манифестацијама у оквиру прослављања виноградарске славе и истакли да желе да нађу праву меру, како овим садржајима не би нарушили саму обичајну праксу. Такође, било је речи и о преношењу знања о обичајима овог краја, али и о нематеријалном културном наслеђу уопште, кроз формалну едукацију у локалној основној школи. Радионица посвећена очувању виноградарске славе Св. Трифун као нематеријалне баштине била је добра прилика за размену искуства између носилаца нематеријалног културног наслеђа, заинтересованих чланова локалне заједнице и стручњака, где је акценат стављен на финализацију рада на предлогу за упис виноградарске славе на Националну листу НКН. С тим у вези, сагледане су активности локалне заједнице које се организују поводом прослављања Св. Трифуна и разматрани начини на које ове активности могу да се унапреде и допринесу развоју програма одрживости ове обичајне праксе, што је важан предуслов за упис у Национални регистар нематеријалног културног наслеђа Србије.

мср Наташа Младеновић Рибих,
Центар за нематеријално културно наслеђе
при Етнографском музеју у Београду

³ Усвајањем Унескове конвенције (2003) држава Србија се обавезала да ће на својој територији предузети мере које су неопходне за очување нематеријалног културног наслеђа. С тим у вези, формирана је мрежа стручних тела и институција које су активно укључене у имплементацију Конвенције, попут Центра за нематеријално културно наслеђе Србије, при Етнографском музеју у Београду. Један од основних задатака Центра је вођење и чување Националног регистра нематеријалног културног наслеђа, као и целокупне документације о нематеријалном културном наслеђу у електронском, папирном, видео и аудио облику. Више о раду Центра, али и процедури уписа на Националну листу погледати на: <http://www.nkns.rs>.

